

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo

Qeveria-Vlada-Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

DEPARTAMENTI LIGJOR/PRAVNI DEPARTAMENT/ LEGAL DEPARTAMENT

REFERENCË:	10.116/19
DATË/A:	10.09.2019
PËR/ZA/TO:	Dijana ZIVIC, Ministre ne detyrë e MBPZHR-së
CC:	
PËRMES/PREKO/THROUGH:	Kapllan HALIMI, Sekretari i Përgjithshëm i MBPZHR-së
NGA/OD/FROM:	Shefki ZEQIRI, Drejtor, Departamenti Ligjor i MBPZHR-së
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Udhëzim Administrativ (MBPZHR) - NR.18/2019 Për Programin e Veçantë Integrimi Socio - Ekonomik për Fermat e Vogla për Vitin 2019

Znj. Ministre,

Bashkangjitur e keni për shqyrtim dhe aprovim Udhëzimin Administrativ (MBPZHR) - NR.18/2019 Për Programin e Veçantë Integrimi Socio - Ekonomik për Fermat e Vogla për Vitin 2019.

Me respekt,

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

Ministri i Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural,

Në mbështetje të Nenit 8, 15 paragrafi 1 nën paragrafi 1.3 të Ligji Nr.03/L-098 për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural (Gazeta Zyrtare Nr.56/27 Korrik 2009), Nenit 16, paragrafi 2 dhe Nenit 17, paragrafi 3 të Ligjit Nr.04/L-090 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligji Nr.03/L-098 për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, Nr.28/16, Tetor 2012), duke u bazuar në Nenin 8 (paragrafi 1.4), të Rregullores Nr. 02/2011 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive (22.03.2011) si dhe Nenin 38, paragrafi 6 të Rregullores së Punës së Qeverisë, Nr. 09/2011 (Gazeta Zyrtare, Nr.15, 12.09.2011), nxjerr:

UDHËZIM ADMINISTRATIV (MBPZHR) - NR.18/2019
PËR PROGRAMIN E VEÇANTË INTEGRIMI SOCIO - EKONOMIK PËR FERMAT
E VOGLA PËR VITIN 2019

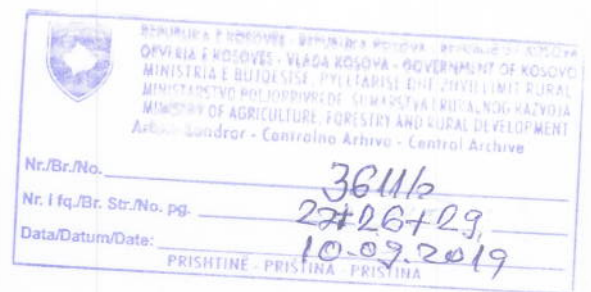
KAPITULLI I
DISPOZITA E PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi

Me këtë Udhëzim Administrativ përcaktohen parimet, kushtet, procedurat dhe kriteret e përkrahjes për zbatimin e Programit Socio -Ekonomik për Fermat e Vogla për vitin 2019

Neni 2
Fushëveprimi

1. Dispozitat e këtij udhëzimi administrativ janë të detyrueshme për Agjencinë për Zhvillimin e Bujqësisë, fermerët dhe përfituesit e vegjël nga zbatimi i Programit Socio - Ekonomik për Fermat e Vogla.

2. Ky Udhëzim Administrativ përcakton përkrahjen për masat dhe nën masat e Programit për Zhvillim Rural (PZHR) 2019.

Neni 3 Përkufizimet

Shprehjet e përdorura në këtë Udhëzim Administrativ e kanë të njëjtin kuptim sikur ato të përcaktuara në Udhëzimin Administrativ (MBPZHR) - NR.16/2019 për Masat dhe Kriteret e Përkrahjes për Zhvillim Rural për vitin 2019.

Neni 4 Lidhja me masat e tjera në PBZHR

1. Ky Program ka ndërlidhje me masat tjera të PBZHR-së, si vijon:
 - 1.1. Masa 101 - Investimet në asetet fizike të ekonomive bujqësore, dhe
 - 1.2. Masa 302 - Diversifikimi i fermave dhe zhvillimi i bizneseve;

Neni 5 Shtrirja gjeografike

Ky program zbatohet në tërë territorin e Republikës së Kosovës.

Neni 6 Objektivat e Programit

1. Objektivat e përgjithshme të Programit janë:
 - 1.1. Përmirësimi i kushteve socio-ekonomike në zonat rurale;
 - 1.2. Krijimi i vendeve të reja të punës dhe rritja e të hyrave në viset rurale;
 - 1.3. Ndikimi në parandalimin e shpërnguljes së popullatës së zonave rurale;
 - 1.4. Avancimi i fermerëve ekzistencial dhe gjysmë komercial në fermerë komercial.

KAPITULLI II
PROGRAMI I VEÇANTË INTEGRIMI SOCIO - EKONOMIK PËR FERMAT E
VOGLA

Neni 7
Përfituesit

1. Përfituesit përfundimtar:

1.1. Përfituesit përfundimtar nën këtë masë janë fermerët, sipas përkufizimit nga nenit 1 i Ligjit Nr. 04/L-090 Për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 03/L-098 Për Bujqësi dhe Zhvillim Rural (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës/ nr.28, 16 tetor 2012).

1.2. Të gjithë përfituesit e projekteve të zhvillimit rural obligohen t'i mirëmbajnë investimet e tyre sipas projektit të miratuar gjatë (3) tri vjetëve pas datës së realizimit të projektit, aq sa zgjatë perioda monitoruese. Nëse nuk i mirëmban investimet, përfituesi obligohet ta kthejë shumën e financuar të përkrahjes publike.

Neni 8

Kriteret e Përbashkëta të Pranueshmërisë

1. Aplikuesit e pranueshëm janë:

1.1. Të gjithë aplikuesit e këtij Programi duhet të jenë të regjistruar në Regjistrin e Fermave;

1.2. Certifikata e Numrit Identifikues të Fermës (NIF) duhet të jetë në emër të aplikuesit;

1.3. Të drejtë aplikimi kanë vetëm personat fizik, të cilët duhet të jenë së paku 18 vjeç, por që nuk i ka mbushur 65 vjet;

1.4. Aplikuesit duhet t'a kenë të rregulluar detyrimin e tatimit në pronë;

1.5. Për nevoja të këtij Programi, nëse toka ose ndonjë pronë tjetër në të cilën do të bëhet investimi është në bashkëpronësi, aplikuesi nuk ka nevoje të sjellë pëlqimin e bashkëpronarëve

1.6. Kriteri i përzgjedhjes - Kontrata njëvjeçare për dorëzim të së paku 50% të prodhimit të fermës - nënkupton kontratën për vitin e aplikimit;

1.7. Përvoja e Aplikuesit mund të dëshmohet me mundësitë vijuese:

1.7.1. Aplikuesi është i regjistruar në Regjistrin e fermës;

1.7.2. Aplikuesi ka të kryer shkollën e mesme bujqësore apo fakultetin e bujqësisë.

1.7.3. Në të katër rastet duhet të dëshmohet me dokumentin përkatës. Këta aplikues nuk kanë nevojë për trajnime.

1.7.4. Në rastet kur aplikuesit kanë numër të njëjtë të pikëve, përparësi kanë projektet e dorëzuara më herët.

2. Kriteret e tjera të pranueshmërisë

2.1. Aplikuesit e kësaj mase nuk mund të jenë aplikues në masat e tjera të Programit të Zhvillimit Rural 2019.

2.2. Asetet e përcaktuara për regjistrim në Regjistrin e Fermës, që kanë të bëjnë me investimin - toka, kafshët, pemishtet, duhet të jenë të regjistruara në Regjistrin e Fermës.

2.3. Të gjitha kontratat e qiramarrjes duhet të jenë të noterizuara apo të vërtetuara nga gjykata, përveç kontratave të qiramarrjes me Agjencionin e Pyjeve të Kosovës (APK) dhe me Komuna të cilat nuk ka nevojë të jenë të noterizuara.

2.4. Tokat e privatizuara nga Agjencioni Kosovar i Privatizimit (AKP), të cilat në certifikatën e pronës paraqiten si "Tokë e marrë me qira për 99 vjet" trajtohen si tokë në pronësi privatizuesit.

2.5. Tokat me komasacion të papërfunduar pranohen me vendime të organit kompetent, pra edhe pa fletë poseduese.

2.6. Në rastin e projekteve që parashohin ndërtim apo zgjerim, aplikuesit me rastin e aplikimit duhet të dorëzojnë:

2.6.1. Certifikata e pronësisë - Fletën poseduese të parcelës në të cilën do të bëhet investimi;

2.6.2. Në rast se toka ose objekti është marrë me qira, kontratën e noterizuar të qirasë për së paku dhjetë (10) vjet, duke llogaritur nga viti i aplikimit;

2.6.3. Kopjen e planit të parcelës ku do të bëhet investimi;

2.6.4. Kopjen e skicave të objektit;

2.6.5. Para llogaria e shpenzimeve të materialit dhe të punëve të parapara;

2.6.6. Pëlqimin e Komunës që dëshmon se në rast të dhënies së grantit, aplikuesi mund të marrë leje ndërtimi.

3. Përfituesi, para se të bëjë kërkesën për pagesë në AZHB, duhet të dorëzojë:

3.1. Lejen për ndërtim nga organi kompetent i Komunës;

3.2. Në rast të ndërtimit, zgjerimit apo renovimit të objekteve, të ngritjes së pemishtes dhe / apo vendosjes së sistemit të ujitjes në toka të marra me qira, kontrata për qiramarrje duhet të jetë për së paku dhjetë (10) vjet duke llogaritur nga viti i aplikimit;

3.3. Kontrata duhet të përmbajë një dispozitë që e bën miratimin e pronarit - qiradhënësit, për investimin që do të bëhet në tokën e tij.

3.4. Kontrata për qiramarrje nuk kërkohet vetëm në rastet kur pronari i tokës dhe aplikuesi janë në marrëdhënie bashkëshortore apo në vijë të drejtë të gjakut pa kufij si: stërgjyshërit, gjyshërit, prindërit, fëmijët, nipërit, mbesat në bazë të legjislacionit në fuqi, dhe kjo dëshmohet përmes certifikatës së martesës apo certifikatës së lindjes dhe / apo certifikatës së vdekjes.

3.5. Aplikuesi duhet të plotësojë Deklaratën nën betim, me të cilën dëshmon se toka me të cilën aplikon është trashëguar nga ai.

KAIPTULLI III

Neni 9 Sektori i pemëve

1. Kriteret e Veçanta të Pranueshmërisë:

1.1. **Sektori i pemëve drufrutore** si: molla, dardha, kumbulla, vishnja, arra, lajthia, qershia, kajsia, pjeshka, ftoni:

1.2. Në momentin e aplikimit për investime në sektorin e pemëve drufrutore, aplikuesit duhet të dëshmojnë se kanë sipërfaqe të tokës bujqësore në pronësi, të trashëguar apo të marrë me qira për së paku 10 vjet të llogaritur nga viti i aplikimit dhe atë së paku 0,2 hektar, por jo më shumë se 1 ha. Sipërfaqja minimale e ngastrës duhet të jetë 0.1 hektar;

1.3. Përfituesit për ngritje të pemishteve të reja, para kërkesës për pagesë, nëse blejnë fidanë të prodhuar në Kosovë, duhet të dorëzojnë kopjen e certifikatës fito-sanitare mbi gjendjen shëndetësore të materialit fidanor që përmbush kriterin Conformitas Agraria Communitatis (CAC) dhe kopjen e licencës së prodhuesit, kurse ata që blejnë fidanë të importuar nga vendet e BE-së, duhet të dorëzojnë kopjen e certifikatës fito-sanitare mbi gjendjen shëndetësore të materialit fidanor që përmbush së paku kriterin CAC të lëshuar nga prodhuesi, certifikatën për prejardhjen e origjinës dhe lejen e importit të ndërmarrjes importuese;

1.4. Fidanët e mbjellë të pemëve drufrutore duhet të kenë të ngjitur në trup etiketën e institucionit certifikues.

2. Kriteret e veçanta të pranueshmërisë për sektorin e pemëve manore - dredhëza, manaferra, mjedra dhe boronica.

2.1. Në momentin e aplikimit për investime në sektorin e pemëve manore, aplikuesit duhet të dëshmojnë se kanë sipërfaqe të tokës bujqësore në pronësi, të trashëguar apo të marrë me qira

për së paku 10 vjet të llogaritur nga viti i aplikimit dhe atë së paku 0,1 hektar, por jo më shumë se 0,5 ha. Sipërfaqja minimale e ngastrës duhet të jetë 0.05 hektar;

3. Investimet e Pranueshme sektorin e pemëve drufrutore dhe manore

3.1. Investimet në ngritjen e pemishteve të reja - blerja dhe puna për mbjelljen e fidanëve;

3.2. Sistemi mbajtës dhe rrethoja;

3.3. Investimet në vendosjen e sistemeve të ujitjes në fermë;

3.4. Investimet në makineri bujqësore dhe pajisje për pemishte, për mbrojtje të bimëve, për plehërim, për vjelje dhe trajtim pas vjeljes – **maksimum 30% e investimit të përgjithshëm.**

Tabela 1: Kriteret e përzgjedhjes për sektorin e pemëve

Nr.	Lloji i kriterëve	Kriteri / Kategoria		Pikët
1	Kapaciteti prodhues: sipërfaqja që do të ngritet	drufrutore	manore	50
		≥ 0,2- < 0,50 ha	≥ 0,1- < 0,25 ha	
		≥ 0,51 ha - < 1 ha	≥ 0,26 ha - < 0,5 ha	
				45
2	Vendi i investimit	Investimi në zonë malore		10
		Investimi në zonë rurale		5
3	Aplikimi për herë të parë	Aplikuesi apo ekonomia familjare nuk ka përfituar grant nga MBPZHR ne tre (3) vitet e fundit		10
4	Pronësia mbi tokën ku bëhet investimi	Toka në emër të aplikuesit		10
5	Përgatitja profesionale	Diplomë universitare në bujqësi/teknologji të ushqimit		10
		Shkolla e mesme bujqësore ose mbi dy vjet përvojë pune në bujqësi		5
6	Gjinia e fermerit	Aplikuesi femër		5
7	Mosha	Aplikuesi është 40 vjeç ose me i ri		5
GJITHSEJ				100

4. Investimet e Pranueshme për Projektet dhe shkalla e përkrahjes brenda sektorit të pemëve drufrutore caktohet në vlerën minimale dhe maksimale prej 3.000€ deri në 10,000€.

5. Investimet e Pranueshme për Projektet dhe shkalla e përkrahjes brenda sektorit të pemëve manore caktohet në vlerën minimale dhe maksimale prej 2.000€ deri në 5,000€.

Neni 10 Sektori i serrave

1. Në momentin e aplikimit për investime në serra të reja të përhershme, aplikuesi duhet të dëshmojë se ka së paku 0.010 hektar tokë të punueshme të regjistruar në Regjistrin e Fermave.
2. Madhësia e serrës duhet të jetë prej 100 deri në 500 m².
3. Investimet në sektorin e serrave tunel:
 - 3.1. Investimet në ndërtimin e serrave të përhershme. Sipërfaqja minimale e një serre është 100 deri në 500 m²;
 - 3.2. Blerja dhe instalimi i pajisjeve për arritjen e kushteve të kontrolluara klimatike, përfshirë pajisjet për ngrohje në serra;
 - 3.3. Investimet në vendosjen ose avancimin e sistemeve të ujitjes në serrë;
 - 3.4. Blerja e mekanizmit përkatës për kultivimin e perimeve në serra (makinë për mbjellje të fidanëve, makinë për shtrirje të folisë.) - maksimum 30% e investimit të përgjithshëm

Tabela 2: Kriteret e përzgjedhjes për sektorin e serrave

Nr	Lloji i kriterëve	Kriteri/Kategoria	Pikët
1	Madhësia e serrës	Prej 100 deri 249 m ²	45
		Prej 250 deri 500 m ²	40
2	Marrëdhëniet kontraktuese	Kontrata për dorëzim të së paku 50% të prodhimit të fermës	5
3	Vendi i investimit	Investimi në zonë malore	10
		Investimi në zonë rurale	5
4	Aplikimi për herë të parë	Aplikuesi apo ekonomia familjare nuk ka perfituar grant nga MBPZHR ne tri vitet e fundit	10
5	Pronësia mbi tokën ku bëhet investimi	Toka në emër të aplikuesit	10
6	Përgatitja profesionale	Diplomë universitare në bujqësi/teknologji të ushqimit	10
		Shkolla e mesme bujqësore ose mbi dy vjet përvojë pune në bujqësi	5
7	Gjinia e fermerit	Aplikuesi femër	5
8	Mosha	Aplikuesi është 40 vjeç ose me i ri	5
GJITHSEJ			100

4. Investimet e Pranueshme për Projektet dhe shkalla e përkrahjes brenda sektorit të serrave caktohet në vlerën minimale dhe maksimale prej 2.000€ deri në 10,000€.

Neni 11 **Sektori i mishit**

1. Për investime në sektorin e mishit - majmëria e viçave dhe derrave, aplikuesit nuk janë të obliguar të kenë viça/derra në momentin e aplikimit, por para kërkesës për pagesën e fundit duhet të kenë së paku pesë (5) krerë viça ose dhjetë (10) derra për trashje, por jo më shumë se 20 viça apo 40 derra, me matricat e Republikës së Kosovës ose të vendeve të BE-së dhe këto duhet t'i dëshmojnë me dokumente përkatëse dhe me praninë e tyre në stallë.

2. Aplikantët që aplikojnë për ndërtimin e stallës për viça dhe për derra, në projektin e tyre duhet ta përfshijnë edhe depon e plehut me kapacitet të mjaftueshëm për së paku tre (3) muaj.

3. Në momentin e aplikimit, aplikuesit për majmëri të viçave duhet të dëshmojnë se kanë së paku 0,20 hektar të tokës bujqësore për kokë viçi, në pronësi, të trashëguar apo të marrë me qira për së paku tre (3) vjet.

4. Në rast të investimeve në mekanizëm bujqësor për kultivimin e tokës, kohëzgjatja e qirasë duhet të jetë së paku pesë (5) vjet.

5. Investimet në sektorin e mishit:

5.1. Ndërtimi/rinovimi/zgjerimi i stallave, objekteve përcjellëse - deponitë e plehut, hangarët e ushqimit voluminoz, depot e silazhit;

5.2. Infrastruktura në fermë si furnizim me ujë, rrymë, sistemit të ushqimit;

5.3. Blerja e kafshëve - derra, dosa, viça maksimum 50% e vlerës së projektit;

5.4. Investimet në makineri bujqësore dhe pajisje për kultivim të bimëve foragjere dhe drithërave, mbrojtje të bimëve, plehërim dhe korrje - maksimum 70% e investimit të përgjithshëm;

5.5. Investimet për pastrimin/largimin e plehut organik - të lëngët dhe të ngurtë dhe deponimin e tij;

5.6. Investimet për prodhimin e ushqimit të koncentruar, nga kapaciteti total i të cilit, së paku 50% do të përdoret për nevoja të fermës.

Tabela 3: Kriteret e përzgjedhjes për sektorin e mishit

Nr.	Lloji i kriterëve	Kriteri/Kategoria	Pikët	
1	Lloji i investimit: Në rast të investimit edhe nga pika a) edhe nga pika b), pikët llogariten nga investimi me pjesën më të madhe të mjeteve (maksimum 35 pikë)	a) Ndërtimi /rinovimi /zgjerimi i stallës	30	
		b) Makineri dhe / ose përmirësimi i infrastrukturës së jashtme (depo e plehut, depo e silazhit, depo e sanës)	25	
2	Kapaciteti prodhues (numri i kafshëve) pas realizimit të projektit	Viça	Derra	
		≥ 5 < 10 krerë	≥ 5 < 20 krerë	10
		≥ 10 krerë	≥ 20 krerë	5
3	Përvoja në prodhimin përkatës: aplikuesi ka gjedhe/derra në prodhim*	Aplikuesi ka së paku 2 krerë	Aplikuesi ka së paku 5 krerë	5
4	Vendi i investimit	Investimi në zonë malore	10	
		Investimi në zonë rurale	5	
5	Marrëdhënie kontraktuese	Kontrata për dorëzim të së paku 50% të prodhimit të fermës	5	
6	Aplikimi për herë të parë	Aplikuesi apo ekonomia familjare nuk ka përfituar grant nga MBPZHR në tri vitet e fundit	10	
7	Pronësia mbi tokën ku bëhet investimi	Toka në emër të aplikuesit	10	
8	Përgatitja profesionale	Diplomë universitare në bujqësi, veterinar/teknologji të ushqimit	10	
		Shkolla e mesme bujqësore ose mbi dy vjet përvojë pune në bujqësi**	5	
9	Gjinia e fermerit	Aplikuesi femër	5	
10	Mosha	Aplikuesi është 40 vjeç ose më i ri	5	
GJITHSEJ			100	

6. Numri i kafshëve në momentin e aplikimit dëshmohet përmes vërtetimit nga Regjistri për Regjistrim dhe Identifikim të Kafshëve. Ky fakt verifikohet edhe gjatë kontrollit të parë në teren, para nënshkrimit të kontratës. Nëse në momentin e kontrollit në teren numri i kafshëve është më i vogël se ai i paraqitur në aplikacion i vetmi arsyetim i pranueshëm është thërja në thertore të licencuar ose dëshmia e veterinarit të zonës se kafsha ka ngordhur.

7. Investimet e Pranueshme për Projektet dhe shkalla e përkrahjes brenda sektorit të mishit caktohet në vlerën minimale dhe maksimale prej 3.000€ deri në 15,000€.

Neni 12 Sektori i qumështit

1. Aplikuesit për investime në sektorin e prodhimit të qumështit, në momentin e aplikimit duhet të kenë së paku dy (2) lope qumështorë, (10) dele ose (10) dhi, dhe në fund të investimit duhet të kenë së paku pesë (5) lopë qumështore ose (30) dele ose (30) dhi, por jo më shumë se (9) lopë, (99) dele, (99) dhi, të regjistruara në Regjistrin e Fermës dhe në Regjistrin për Regjistrim dhe Identifikim të Kafshëve (RRIK) në AUV.
2. Aplikuesit që në momentin e aplikimit kanë kafshë, duhet të sjellin dëshmi nga Regjistri për Regjistrim dhe Identifikim të Kafshëve për kafshët ekzistuese ashtu që të marrin pikë gjatë vlerësimit.
3. Aplikantët që aplikojnë për ndërtimin e stallës për lopë qumështore, në projektin e tyre duhet të përfshijnë edhe depon e plehut me kapacitet të mjaftueshëm për së paku tre (3) muaj - shiko listën e standardeve minimale kombëtare. Depo e plehut nuk është e obligueshme për mbarështuesit e deleve dhe dhive.
4. Në rast të investimeve në mekanizim bujqësor për kultivimin e tokës, aplikuesit duhet të dëshmojnë se kanë të paktën (0.5) hektar të tokës bujqësore për çdo krerë lope, respektivisht (0.05) hektar të tokës bujqësore për kokë deleje/dhie, në pronësi, të trashëguar apo të marrë me qira për së paku pesë (5) vjet.
5. Investimet në sektorin e qumështit:
 - 5.1. Ndërtimi/rinovimi/zgjerimi i stallave, objekteve përcjellëse si dhe objekteve të qendrave grumbulluese të qumështit - deponitë e plehut, hangarët e ushqimit voluminoz, depot e silazhit, mjeltore,
 - 5.2. Infrastruktura në fermë si instalimi i ujit, i rrymës, sistemit të ushqimit;
 - 5.3. Blerja e kafshëve - mështjerra barsë, dele, dhi, maksimum 50% e vlerës së projektit;
 - 5.4. Investimet në modernizimin e mjeljes dhe pajisjeve për ftohje, si pajisjet për mjelje, ruajtje të qumështit, përfshirë dhomat e ruajtjes së qumështit, laktofrizat;
 - 5.5. Investimet në makineri bujqësore dhe pajisje për kultivim të bimëve foragjere dhe drithërave, mbrojtje të bimëve, plehërim dhe korrje - maksimum 70% e investimit të përgjithshëm;
 - 5.6. Investimet për pastrimin/largimin e plehut organik - të lëngët dhe të ngurtë, dhe deponimin e tij;
 - 5.7. Investimet për prodhimin e ushqimit të koncentruar, nga kapaciteti total i të cilit, së paku 50% do të përdoret për nevoja të fermës.

Tabela 4: Kriteret e përzgjedhjes për sektorin e qumështit

Nr	Lloji i kriterëve	Kriteri/Kategoria	Pikët	
1	Lloji i investimit: Në rast të investimit edhe nga pika a) edhe nga pika b), pikët llogariten nga investimi me pjesën më të madhe të mjeteve (maksimum 45 pikë)	a) Ndërtimi / rinovimi / zgjerimi i stallës	35	
		b) Makineri dhe / ose përmirësimi i infrastrukturës së brendshme dhe të jashtme (depo e plehut, depo e silazhit, depo e sanës)	30	
2	Kapaciteti prodhues: pas investimit**	Lopë qumështore	Dele/Dhi qumështore	
		≥ 5 < 8 krerë	≥ 30 < 50 krerë	10
		≥ 8 krerë	≥ 50 krerë	5
3	Marrëdhënie kontraktuese	Kontrata njëvjeçare* për dorëzim të së paku 50% të prodhimit të fermës	5	
5	Vendi i investimit	Investimi në zonë malore	10	
		Investimi në zonë rurale	5	
6	Pronësia mbi tokën ku bëhet investimi	Toka në emër të aplikuesit	10	
	Aplikimi për herë të parë	Aplikuesi apo ekonomia familjare nuk ka përfituar grant nga MBPZHR në tri vitet e fundit	10	
7	Përgatitja profesionale	Diplomë universitare në bujqësi/teknologji të ushqimit	10	
		Shkolla e mesme bujqësore ose mbi dy vjet përvojë pune në bujqësi**	5	
8	Gjinia e fermerit	Aplikuesi femër	5	
9	Mosha	Aplikuesi është 40 vjeç ose më i ri	5	
GJITHSEJ			100	

6. Gjatë kontrollit të dytë në teren - pas kërkesës për pagesë përfituesi duhet të ketë në stallë numrin e krerëve që i ka paraqitur në projekt.

7. Investimet e Pranueshme për Projektet dhe shkalla e përkrahjes brenda sektorit të qumështit caktohet në vlerën minimale dhe maksimale prej 3.000€ deri në 15,000€.

Neni 13 Sektori i shpezëve

1. Rritja e shpezëve për vezë dhe për mish në sistemin e lirë të mbajtjes në natyrë.
2. Aplikuesit për investime në sektorin e shpezëve në momentin e aplikimit nuk janë të obliguar të kenë shpezë, por në fund të investimit duhet të kenë së paku (100) pula apo rosa ose (50) biba ose (50) pata, por jo më shumë se (300) pula apo rosa respektivisht, (100) biba apo pata, të regjistruara në Regjistrin e Fermës

3. Investimet për rritjen e shpezëve për vezë dhe për mish:

3.1. Ndërtimi i stallës me infrastrukturë të brendshme - rryma, uji, foletë, purtekat etj.

3.2. Blerja e shpezëve - pula, rosa, pata, biba maksimum 50% e vlerës së projektit;

3.3. Dhoma për ruajtjen e ushqimit, mbajtjen e inkubatorit etj.

3.4. Rrethoja e kullosës;

3.5. Ujë pirëset;

3.6. Enët e ushqimit;

3.7. Inkubator të vegjël në përputhje me kapacitetin prodhues

Tabela 5: Kriteret e përzgjedhjes për sektorin e shpezëve

Nr.	Lloji i kriterëve	Kriteri / Kategoria		Pikët
		Pula/rosa	Pata/biba	
1	Kapaciteti prodhues pas investimit	≥ 200 krerë	≥ 80 krerë	55
		≥ 100 < 200 krerë	≥ 50 < 80 krerë	50
2.	Marrëdhënie kontraktuese	Kontrata për dorëzim të së paku 50% të prodhimit të fermës		5
3	Aplikimi për herë të parë	Aplikuesi apo ekonomia familjare nuk ka përfituar grant nga MBPZHR në tri vitet e fundit		10
4	Adresa / vendbanimi i aplikuesit	Ndodhet në zonë malore		10
		Ndodhet në zonë rurale		5
5	Përgatitja profesionale	Diplomë universitare në bujqësi/teknologji të ushqimit		10
		Shkolla e mesme bujqësore ose mbi dy vjet përvojë pune në bujqësi		5
6	Gjinia	Aplikuesi femër		5
7	Mosha	Aplikuesi është 40 vjeç ose me i ri		5
GJITHSEJ				100

4. Investimet e Pranueshme për Projektet dhe shkalla e përkrahjes brenda sektorit Rritja e shpezëve për vezë dhe për mish caktohet në vlerën minimale dhe maksimale prej 3.000€ deri në 15,000€.

**Neni 14
Prodhimi i mjaltit**

1. Aplikuesit, në momentin e aplikimit duhet të kenë së paku pesë (5) shoqëri (koshere) bletësh, por jo më shumë se (50) koshere.

2. Përfituesi, në fund të investimit duhet të kenë së paku 20 koshere bletësh, të regjistruara në Regjistrin e Fermës.

3. Investimet për prodhimin e mjaltit:

3.1. Blerja e koshereve pa bletë;

3.2. Blerja e makinerisë dhe pajisjeve për prodhimin dhe përpunimin e mjaltit;

3.3. Investimet në pajisje për nxjerrjen e produkteve të bletës;

3.4. Ndërtimi / riparim / rindërtim i dhomës së mjaltit;

3.5. Blerja e linjave teknologjike për mbushje dhe paketim të mjaltit.

Tabela 6: Prodhimi i mjaltit

Nr.	Lloji i kriterëve	Kriteri / Kategoria	Pikët
1	Madhësia e fermës në momentin e aplikimit	> 25 koshere	60
		11 - 25 koshere	50
		5 – 10 koshere	40
2	Aplikimi për herë të parë	Aplikuesi apo ekonomia familjare nuk ka përfituar grant nga MBPZHR në tri vitet e fundit	10
3	Adresa / vendbanimi i aplikuesit	Ndodhet në zonë malore	10
		Ndodhet në zonë rurale	5
4	Përgatitja profesionale	Diplomë universitare në bujqësi/teknologji të ushqimit	10
		Shkolla e mesme bujqësore ose mbi dy vjet përvojë pune në bujqësi	5
5	Gjinia	Aplikuesi femër	5
6	Mosha	Aplikuesi është 40 vjeç ose me i ri	5
GJITHSEJ			100

4. Madhësia e fermës dëshmohe me dëshmi individuale të vërtetuar nga Drejtoria Komunale për Bujqësi – Komuna, për numrin e shoqërive të bletëve dhe vend-ndodhjen e shoqërive të bletëve sipas Ligjit nr.02/L-111 për Bletari (Gazeta Zyrtare Nr.35/15.08.2008).

5. Adresa e aplikuesit nënkupton vendbanimin e ekonomisë familjare. Në rastet kur aplikuesi pretendon se vendbanimi i tij është në lartësi mbidetare mbi 700 m por nuk është në listën e zonave malore, ai e shkruan në planin e biznesit/projekt-propozim faktin se vendbanimi i tij sipas matjeve vetanake është mbi këtë lartësi. Me rastin e vlerësimit të projektit, ky pretendim pranohet nga zyrtari vlerësues, por ky fakt vërtetohet gjatë kontrollit të parë në teren nga zyrtari i AZHB-së.

6. Investimet e pranueshme për projektet dhe shkalla e përkrahjes brenda sektorit të bletëve caktohet në vlerën minimale dhe maksimale prej 2.000€ deri në 5,000€.

Neni 15

Kultivimi, Grumbullimi, përpunimi i produkteve pyjore jo drusore (PPJD)

1. Në rast të kultivimit, sipërfaqja minimale e kultivuar duhet të jetë minimalja pesë (5) ari dhe ajo maksimale 50 ari.
2. Speciet e përkrahura për kultivim janë: mullage - e bardhe dhe e zeze, aguliqe, kamomile, mente, rigon, lavandula.
3. Për grumbullim dhe përpunim, nuk ka kritere të veçanta.
4. Investimet për grumbullimin dhe përpunimi i produkteve pyjore jo drusore (PPJD):
 - 4.1. Ndërtimi / riparim / zgjerim i objekteve për ruajtjen, përpunimin dhe paketimin e bimëve mjekuese, frutave pyjore dhe kërpudhave të grumbulluara;
 - 4.2. Blerja e pajisjeve për larje, pastrim, ruajtje, klasifikim dhe përpunim;
 - 4.3. Blerja e pajisjeve për tharje, për ftohje, për ngrirje të thellë, etj.;
 - 4.4. Blerja e rafteve për tharje;
 - 4.5. Blerja e pajisjeve për matje, paketim dhe etiketim;

Tabela: 7 Kultivimi, grumbullimi, përpunimi i produkteve pyjore jo drusore të malit

Nr.	Lloji i kriterëve	Kriteri / Kategoria	Pikët
1	Përvoja e aplikuesit në grumbullim/përpunim (për personat fizik të përshkruhet në projekt – propozim.	Aplikuesi ka përvojë	60
		Aplikuesi nuk ka përvojë	50
2	Aplikimi për herë të parë	Aplikuesi apo ekonomia familjare nuk ka përfituar grant nga MBPZHR në tri vitet e fundit	10
3	Vendi i investimit	Investimi në zonë malore	10
		Investimi në zonë rurale	5
4	Arsimimi	Diplomë universitare në bujqësi / pylltari	10
		Shkolla e mesme bujqësore ose mbi dy vjet përvojë pune në bujqësi**	5
5	Gjinia	Aplikuesi është femër	5
6	Mosha	Aplikuesi është 40 vjeç ose me i ri	5
GJITHSEJ			100

5. Investimet e pranueshme për projektet dhe shkalla e përkrahjes brenda sektorit - kultivimi, grumbullimi, përpunimi i produkteve pyjore jodrusore (PPJD), caktohet në vlerën minimale dhe maksimale prej 2.000€ deri në 10,000€.

Neni 16 Përpunimi i prodhimeve bujqësore në ekonomi familjare

1. Nuk ka kritere të veçanta.
2. Investimet në nën masën - Përpunimi i prodhimeve bujqësore në ekonomi familjare, janë:
 - 2.1. Ndërtimi ose riparim i objekteve për prodhim, ruajtje dhe përpunim të prodhimeve;
 - 2.2. Investimet në makina dhe pajisje për përpunimin e qumështit (përfshirë njësitë mobile për përpunimin e qumështit), përpunimin e pemëve dhe perimeve, për pastrim, klasifikim, tharje, grumbullim, pasterizim, ruajtje, frigorifer me ftohje, me ngrirje, furra për pjekje të brumërave, përzierëse të ndryshme të brumërave, pajisje për prodhimin e rakisë, pajisje për mbushje për raki dhe verëra, prodhime të verës, etj.;
 - 2.3. Investimet në blerjen e pajisjeve për matje, paketim dhe etiketim;
 - 2.4. Investimet në pajisje specifike, me qëllim të përmirësimit të sigurisë dhe cilësisë së ushqimit.

Tabela 8: Përpunimi i prodhimeve bujqësore në ekonomi familjare

Nr.	Lloji i kritereve	Kriteri / Kategoria	Pikët
1	Prejardhja e lëndës së parë –siç është përcaktuar në projekt -propozim	Më shumë se 50% të lëndës së parë për përpunim aplikuesi e prodhon në fermën e vet	50
		Më shumë se 50% të lëndës së parë për përpunim aplikuesi e siguron nga prodhuesit e tjerë lokal	45
2	Përvoja e aplikuesit në aktivitetet e përpunimit (për personat fizik të përcaktohet në projekt – propozim. Për ndërmarje të dëshmohet me certifikatën e biznesit)	Ka përvojë së paku një - vjeçare në aktivitetet për të cilat aplikon	20
		Nuk ka përvojë në aktivitetet për të cilat aplikon	15
3	Aplikimi për herë të parë	Aplikuesi apo ekonomia familjare nuk ka përfituar grant nga MBPZHR në tri vitet e fundit	10
4	Vendi i investimit	Investimi në zonë malore	10
		Investimi në zonë rurale	5
5	Gjinia	Aplikuesi femër	5
6	Mosha	Aplikuesi është 40 vjeç ose më i ri	5
GJITHSEJ			100

3. Investimet e Pranueshme për Projektet dhe shkalla e përkrahjes brenda sektorit - Përpunimi i prodhimeve bujqësore në ekonomi familjare, caktohet në vlerën minimale dhe maksimale prej 2.000€ deri në 5,000€.

KAPITULLI IV

Neni 17 Përkrahja publike

1. Përkrahja publike për Programin Socio - Ekonomik për Fermat e Vogla është 100% e shpenzimeve të pranueshme të investimit.
2. Vlera e përkrahjes publike në shumën prej 50%, jepet në formë avansi me rastin e nënshkrimit të kontratës me AZHB-në, ndërsa pjesa tjetër në shumën prej 50% jepet pas përfundimit të investimit.

Neni 18 Buxheti

Tabela 9: Ndarja e planifikuar buxhetore ndërmjet sektorëve për vitin 2019

Sektorët		Vlera në €	% e buxhetit
Pemët	pemë drufrutore	300,000	10
	Pemë manore	200,000	6,7
Perimet	Serra	300,000	10
Mishi	Trashja – majmëria e viçave	400,000	13.33
	Trashja e derrave	200,000	6.7
Qumështi	Prodhimi i qumështit nga lopët,	500,000	16.67
	Prodhimi i qumështit nga delet dhe nga dhitë	200,000	6,7
Vezët dhe mishi	Sektori i shpezëve	300,000	10
Mjalti	Bletët	200,000	6,7
BMA	Kultivimi, grumbullimi dhe përpunimi i PPJD	250,000	8.33
	Përpunimi i prodhimeve bujqësore	150,000	5
GJITHSEJ:		3,000,000	100%

KAITULLI V

Neni 19 Procedurat Administrative për Zbatimin e Projektit

Ky Program zbatohet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë (AZHB).

Neni 20 Afati i Zbatimit

1. Afati i zbatimit të projekteve të kësaj mase është 180 ditë kalendarike, nga dita e nënshkrimit të kontratës me AZHB-në. Pas afatit të zbatimit, përfituesi ka edhe 15 ditë shtesë për përgatitjen e dokumentacionit dhe paraqitjen e kërkesës për pagesë.
2. AZHB mund të zgjasë afatin e zbatimit duke lidhur një aneks-kontratë në përputhje me Ligjin për Procedurën e Përgjithshme Administrative dhe Ligjin për Marrëdhëniet e Detyrimeve, duke e arsyetuar zgjatjen e afatit me argumente të qëndrueshme, siç janë respektimi i periudhave vegetative të bimët, moti i papërshtatshëm për kryerjen e punëve ndërtimore, sjellja e ndonjë makinerie specifike prej ndonjë vendi tjetër.

Neni 21 Thirrja për Aplikim

Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë është përgjegjës për zbatimin, publikimin e thirrjen për Aplikim dhe udhëzuesit për aplikues, në pajtim me kriteret dhe procedurat e përcaktuara në këtë Udhëzim Administrativ.

Neni 22 Procedura e dorëzimit dhe shqyrtimit të aplikacioneve

1. Procedurat e dorëzimit dhe shqyrtimit të aplikacioneve janë:
 - 1.1. Dorëzimi i aplikacionit nga aplikanti në Zyret Regjionale të AZHB-së;
 - 1.2. Dorëzim pranimi i aplikacioneve nga Zyret Regjionale të AZHB-së në AZHB;
 - 1.3. Shqyrtimi administrativ i aplikacioneve;
 - 1.4. Procesi i vlerësimit të aplikacioneve;
 - 1.5. Shpallja publike e rezultateve preliminare të vlerësimit të projekteve;
 - 1.6. Periudha e ankimit / E drejta e ankesës;
 - 1.7. Kontrolli i parë në terren;

- 1.8. Miratimi i projekteve;
- 1.9. Njoftimi i fermerit me rezultatin e vlerësimit të projektit;
- 1.10. Vendimi;
- 1.11. Nënshkrimi i kontratës në mes të përfituesit dhe AZHB-së;
- 1.12. Koha e kryerjes së investimeve;
- 1.13. Dorëzimi i kërkesës për pagesë nga përfituesi në Zyrat Regjionale të AZHB-së;
- 1.14. Dorëzimi i kërkesës për pagesë nga Zyrat Regjionale të AZHB-së në AZHB;
- 1.15. Kontrolli i dytë në terren;
- 1.16. Masat ndëshkimore në rast të parregullsive gjatë zbatimit të projekteve;
- 1.17. Autorizimi dhe Ekzekutimi i pagesës;
- 1.18. Kontrolli pas zbatimit të projektit.

2. Procedimi administrativ përfundon brenda një periudhe prej 45 ditëve nga dorëzimi i aplikacionit e deri tek Letra informuese mbi përkrahjen, në pajtim me nenin 98 Ligjin Nr. 05/L -031 për Procedurën e Përgjithshme Administrative.

3. Në rastet e kompleksitetit të çështjes administrative, afati mund të shtyhet bazuar në nenin 99 të Ligjin Nr. 05/L -031 për Procedurën e Përgjithshme Administrative.

Neni 23 **Dorëzimi i aplikacioneve**

1. Formulari i aplikimit merret në Zyrat Regjionale të AZHB-së ose shkarkohet në uebfaqen e MBPZHR-së dhe të AZHB-së.
2. Formularit për aplikim duhet t'i bashkangjiten të gjitha dokumentet e kërkuara dhe të njejtat duhet të dorëzohen brenda afatit për aplikim.
3. Në aplikacion duhet të përfshihen aktivitetet dhe shpenzimet e pranueshme lidhur me projektin për të cilin aplikohet.
4. Aplikuesit nuk mund t'i jepet një projekt i ri nëse projekti i mëparshëm nuk është përfunduar në përputhje me kontratën e nënshkruar me AZHB.

5. Dosja e plotë e aplikimit dorëzohet brenda afatit të shpalljes publike në dy (2) kopje fizike dhe të gjitha dokumentet e dosjes duhet të skanohen dhe të ruhen në CD, e cila dorëzohet bashkë me kopjet fizike.
6. Dosja e aplikimit dorëzohet personalisht nga aplikuesi ose nga i autorizuari i tij.
7. Aplikuesi ose i Autorizuari me nënshkrimin e tij siguron që të gjitha informatat dhe dokumentet e dhëna janë të qarta dhe të sakta.
8. Aplikuesi ose i autorizuari pranon një vërtetim për dorëzimin e aplikacionit në të cilin përfshihet data, numri i regjistrimit, qëllimi i kërkesës dhe lista e dokumenteve të bashkëngjitura.
9. Në prani të aplikuesit zyrtari regjional i vendos aplikacionet e kompletuara në zarfën dhe e mbyllë në prani të tij.
10. Zyrtarë Regjionale të AZHB-së pas pranimit të aplikacioneve të kompletuara i dërgojnë ato në AZHB për shqyrtim, pas mbylljes së afatit të aplikimit.

Neni 24

Pranimi/kontrollimi i aplikacioneve në Zyret Regjionale të AZHB-së

1. Dosja për aplikim regjistrohet në Regjistrin për aplikim dhe librin e pranimit, duke shënuar datën dhe kohën e dorëzimit.
2. Zyrtarët Regjional të AZHB-së e verifikojnë **dosjen për aplikim** nëse është e kompletuar.
3. Dosja e aplikimit duhet të jetë e kompletuar me të gjitha dokumentet e kërkuara, të cilat duhet të radhiten siç kërkohet dhe çdo faqe duhet të ketë të shkruar numrin me dorë.
4. Në rast të mungesës së ndonjë dokumenti të kërkuar, zyrtari regjional i AZHB-së nuk e pranon dosjen për aplikim, por e regjistron aplikuesin dhe e udhëzon atë t'ia bashkëngjes dosjes së aplikimit dokumentet që i mungojnë.
5. Aplikuesi ka të drejtë deri në përfundim të afatit për aplikim që ta kompletojë dosjen e aplikimit.
6. Në rast të pranimit të dojsës për aplikim të pa kompletuar para ditës së fundit të aplikimit përgjegjesinë e mbanë zyrtari përgjegjes për pranimin e dosjeve për aplikim.
7. Në rast të gabimit/lëshimit të ndonjë dosje të pa kompletuar nga zyrtari regjional, atëhere zyra qendrore e AZHB-së i kërkon aplikuesit të sjell dokumentet e munguara brenda pesë (5) ditëve.

8. Në rast të mos kompletimit brenda afatit sipas paragrafit 7 të këtij neni, refuzohet aplikacioni si i pa kompletuar,

9. Paragrafi 4 dhe 5 i këtij Neni nuk vlenë për aplikuesit që aplikojnë në ditën e fundit të afatit për aplikim. Të njëjtit mbajnë përgjegjësi për moskompletimin e dosjës së tyre.

10. Zyret regjionale të AZHB-së duhet t'i dorzojnë aplikacionet në AZHB jo më vonë se dy (2) ditë pas përmbylljes së afatit të aplikimit.

Neni 25

Vlerësimi dhe miratimi i aplikacioneve në AZHB

1. Vlerësimi i aplikacioneve duhet të filloj brenda shtatë (7) ditë pas mbylljes së afatit për aplikim.

2. Aplikacionet e kompletuara i nënshtrohen vlerësimit të mëtutjeshëm të shpenzimeve të pranueshme dhe vlerësimit të qëndrueshmërisë ekonomike dhe financiare.

3. Nëse projekti apo kërkesa është vlerësuar nga ekspertet e fushës përkatëse, shqyrtimi i projektit apo i kërkesës shtyhet deri sa ekspertët e fushës përkatëse të ofrojnë rekomandim.

4. Pranueshmëria e shpenzimeve kontrollohet dhe miratohet, duke krahasuar me çmimet referente / Cmimore të aprovuara nga AZHB.

5. Një projekt/aplikacion mund të përzgjidhet për mbështetje vetëm nëse arrin pragun minimal 50 pikë deri pragun maksimal 100 pikë. Pragu minimal vendoset për të siguruar që projektet e përkrahura sjellin vlerë të shtuar të mjaftueshme për sektorin.

6. Pas vlerësimit dhe poentimit të projekteve, bëhet shpallja publike e Listës preliminare të përfitueseve të mundshëm të projekteve të zhvillimit rural.

7. Njoftimi për publikimin e Listës duhet të bëhet edhe përmes komunikimit publik.

8. AZHB, përmes postës elektronike dhe mesazheve SMS duhet t'i njoftojë të gjithë aplikuesit për publikimin e Listës së vlerësimeve preliminare të projekteve të zhvillimit rural po atë ditë.

9. Aplikantët që konsiderohen përfitues të mundshëm kanë të drejtë që brenda tetë (8) dite kalendarike, nga dita e marrjes së njoftimit të paraqiten në AZHB për të marrë Letrën informuese dhe vlerësimin e projektit të tyre.

10. Afati i ankimimit fillon në ditën e publikimit të Listës preliminare të përfitueseve të mundshëm të projekteve të zhvillimit rural.

11. Në të njëjtën ditë Lista me përfituesit e mundshëm / projektet e përzgjedhura dërgohet tek Divizioni i Kontrollit në AZHB për kontrollin e parë në terren, e cila duhet të fillojë menjëherë.

12. Në bazë të raportit të kontrollit të parë në terren dhe raportit të procesit të ankimimit, bëhet miratimi i projekteve të zhvillimit rural për financim dhe aprovohet Lista përfundimtare e përfitueseve të projekteve të zhvillimit rural, e cila duhet të publikohet në uebfaqen e MBPZHR-së dhe të AZHB-së.

13. Të gjithë aplikuesit duhet të informohen për përzgjedhjen ose refuzimin e projektit të tyre.

14. Pas miratimit të projekteve, hartimit të Listës përfundimtare të përfitueseve të projekteve të zhvillimit rural dhe njoftimit të aplikuesëve përfitues, bëhet nënshkrimi i kontratës ndërmjet përfituesit dhe AZHB-së.

15. Aplikanti ftohet të nënshkruaj kontratën për bashkë – financim të projektit brenda pesë (5) ditëve pas pranimit të letër informimit për miratimin e projekteve.

16. Pas nënshkrimit të kontratës, përfituesi është i obliguar që të fillojë zbatimin e projektit sipas kontratës.

Neni 26 **Refuzimi i projekteve**

1. Aplikuesi refuzohet nëse:

1.1. Ka dokumentacionin e pa kompletuar;

1.2. Dështon t'i plotëson kriteret e pranueshmërisë;

1.3. Shpenzimet nuk mund të verifikohen si të pranueshme;

1.4. Projekti nuk është i qëndrueshëm ekonomikisht;

1.5. Në rast të mashtrimit në çdo fazë të procedurës;

1.6. Nëse projekti i financuar nga përkrahja publike nuk është funksional sipas projektit/ plan biznesit dhe kontratës;

2. Aplikuesi njoftohet për projektin që është refuzuar me anë të vendimit për refuzim të nxjerr nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

3. Vendimi për refuzim përmban arsyet e refuzimit në mënyrë të detajuar.

Neni 27

Shpenzimet e papranueshme për masat

1. Shpenzimet e papranueshme për masat janë:

1.1. Taksat, përfshirë TVSH-në, me përjashtim të TVSH-së, pa – kthyeshme për personat fizik dhe ndërmarrjet jo-raportuese të TVSH-së.

1.2. Taksat doganore dhe akcizat;

1.3. Blerja dhe qiraja e tokës dhe ndërtesave ekzistuese;

1.4. Gjjobat, ndëshkimet financiare dhe shpenzimet e proceseve gjyqësore;

1.5. Shpenzimet operative;

1.6. Makineri e dorës së dytë dhe pajisje;

1.7. Makineritë dhe pajisjet pa numër serik dhe të dhëna teknike me përjashtim të pajisjeve artizanale;

1.8. Kontributet në natyrë;

1.9. Shpenzimet për pagat e stafit të punësuar për aktivitetet e menaxhimit, implementimit, monitorimit dhe kontrollimit:

Neni 28

Kërkesa për pagesë

1. Përfituesit që kanë përfunduar investimin sipas kontratës e dorëzojnë kërkesën për pagesë në Zyret Regjionale të AZHB-së.

2. Formulari i kërkesës për pagesë i sigurohet përfituesit nga Zyra Regjionale e AZHB-së.

3. Kërkesa për pagesë me dokumentacionin e kompletuar dorëzohet kopje fizike, personalisht nga përfituesi ose nga personi i autorizuar, siç është përcaktuar në Kontratën për financimin e projekteve.

4. Nëse kërkesa për pagesë nuk është e kompletuar me të gjitha dokumentet sipas kontratës, zyrtari i AZHB-së nuk e pranon Kërkesën për pagesë, por e regjistron atë duke i dhënë përfituesit një kopje dhe i kërkon plotësimin e dokumentacionit përkatës brenda afatit prej pesë (5) ditëve.
5. Nëse përfituesi brenda afatit të përcaktuar sipas paragrafit 3 dhe 4 të këtij Neni, nuk e dorëzon dokumentacionin e kompletuar, kërkesa për pagesë refuzohet.
6. Pas kontrollit administrativ të kërkesës për pagesë, Drejtoria e Kontrollit në AZHB bën kontrollin e dytë në terren për tu siguruar se investimi është bërë sipas projekt propozimit / biznesit planit të aprovuar.
7. Në rast të gabimeve teknike në pakon e kërkesës për pagesë aplikuesi duhet të njoftohet për korrigjimin e gabimeve teknike, në afat prej pesë (5) ditëve. Nëse përfituesi brenda afatit të përcaktuar, nuk e korrigjon dokumentacionin e me gabime teknike, ky dokument refuzohet,
8. Në bazë të Vlerësimit të Raportit të Kontrollit dhe faturave të dorëzuara, me kërkesën për pagesë, AZHB nxjerr Vendim për pagesë brenda afatit 20 ditësh dhe e njofton përfituesin përmes një Letre Informuese.
9. Asnjë pagesë nuk bëhet për përfituesit për të cilën konstatohet se kanë krijuar kushte artificiale për marrjen e pagesave.
10. Nëse kërkesa për pagesë nuk është pranuar apo mbështetja publike është zvogëluar, përfituesi duhet të informohet përmes Letrës informuese.
11. Prej ditës së dorëzimit të kërkesës për pagesë deri te ekzekutimi i pagesës nuk duhet të kalojnë më shumë se (40) ditë, përveç nëse një tejkallim i afatit bëhet për arsye objektive.
12. Pagesa duhet të bëhet në afat prej (20) ditësh nga dita e Vendimit për pagesë.
13. Në rast të kontestimit të vendimit për pagesë, përfituesi ka të drejtë ankese dhe të kërkojë rishqyrtimin e vendimit përkatës.
14. AZHB krijon një Komision të veçantë për ankesa që ndërlidhen me vendimet për pagesë.
15. Kundër vendimit të Komisionit pala ka të drejtë të ushtroj padi për konflikt administrativ në gjykatën kompetente në afat prej 30 ditësh.

Neni 29

Shkalla e kontrolleve në teren

1. AZHB obligohet të kontrollojë në teren në shkallën prej 100 % të gjitha projektet, të cilat janë përzgjedhur si përfituese nga PZHR 2019 dhe të verifikojë përmbushjen e kriterëve për financim.
2. Pas parashtrimit të Kërkesës për pagesë, Drejtoria e Kontrollit e AZHB-së është i obliguar të verifikojë zbatimin e investimeve me anë të kontrollit në teren.
3. Ri kontrolli në teren bëhet në raste të caktuara dhe me kërkesë të Drejtorive përkatëse të AZHB-së.
4. Në bazë të raportit të kontrollit për verifikimin, kërkesës për pagesë me dokumentacionin e bashkangjitur për kryerjen e investimeve, bëhet autorizimi i pagesës.
5. AZHB kryen Ex-post kontroll për verifikimin e të gjitha projekteve të përzgjedhura për financim tre (3) vjet, nga dita e ekzekutimit të pagesës së fundit.
6. AZHB me vendim të veçantë e cakton komisionin për supërkontroll të projekteve.

Neni 30

Dokumentacioni i kërkuar për pagesë

1. Kërkesa për pagesë duhet të përmbajë origjinalin e dokumenteve të kërkuara sipas kërkesës për pagesë.
2. Pagesat mbi shumën pesëqind euro (500.00€), bëhen përmes transferit bankar dhe duhet të vërtetohen me pasqyrat bankare të llogarise rrjedhëse.
3. Për pagesat me vlerë nën pesëqind euro (500.00€) nëse pagesa është bërë me para në dorë, duhet të sigurohet fatura dhe kuponi fiskal, kurse nëse pagesa është bërë përmes bankës duhet të dorëzohet fletëpagesa e transferit bankar.

Neni 31

Procedura e ankesave për aplikues

1. Aplikuesit e pakënaqur me rezultatin e vlerësimit kanë të drejtën e ankesës ndaj vendimeve të AZHB-së.
2. Ankesa duhet t'i drejtohet Komisionit për Shqyrtimin e Ankesave.
3. Aplikuesi mund të paraqesë ankesë me shkrim në afat prej 30 ditësh nga dita e publikimit të Listës preliminare të përfituesëve të mundshëm të projekteve të zhvillimit rural.

4. Komisioni për Shqyrtimin e Ankesave në afat prej 30 ditësh nga dita e dorëzimit të ankesës, duhet të jep përgjigje me shkrim, me arsytim të plotë, drejtuar parashtruesit të ankesës.
5. Komisioni për Shqyrtimin e Ankesave merr vendim me shumicën e votave të anëtarëve të tij, me të cilin:
 - 5.1. vërteton vendimin e AZHB-së në lidhje me vlerësimin e projektit përkatës.
 - 5.2. anulon vendimin e AZHB-së në lidhje me vlerësimin e projektit përkatës dhe merr vendim meritor në lidhje me projektin përkatës.
6. Gjatë procesit të shqyrtimit të ankesave, Komisioni për Shqyrtimin e Ankesave mund të kërkoj informacione të nevojshme nga AZHB, të realizojë vizita në terren dhe të kërkoj informata edhe drejtpërdrejt nga pala në lidhje me projektet përkatëse.
7. Kundër vendimit përfundimtar në procedurë të rregullt administrative nuk lejohet ankesë por me padi mund të iniciohet konflikt administrativ në Gjykatën kompetente.

Neni 32 **Komisioni për Shqyrtimin e Ankesave**

1. Komisioni për Shqyrtimin e Ankesave është një trup profesional për shqyrtimin, vlerësimin dhe vendosjen për ankesa, i cili përbëhet nga zyrtarë të AZHB-së dhe MBPZHR-së dhe themelohet me vendim të MBPZHR-së.
2. Komisioni për Shqyrtimin e Ankesave përbëhet nga pesë (5) anëtarë, dy (2) prej të cilëve janë zyrtarë në AZHB, ndërsa tre (3) prej të cilëve janë zyrtarë në MBPZHR. Së paku njëri nga anëtarët e MBPZHR duhet të jetë zyrtar nga Departamenti i Politikave të Zhvillimit Rural /Autoriteti Menaxhues.
3. Anëtarët e Komisionit për Shqyrtimin e Ankesave janë të pavarur në punën e tyre dhe vendimet i marrin në pajtim me faktet dhe gjendjen e verifikuar.
4. Anëtari i Komisionit për Shqyrtimin e Ankesave obligohet që:
 - 4.1. të zbatojë kriteret dhe procedurat e përcaktuara në këtë Udhëzim Administrativ;
 - 4.2. të jetë i paanshëm;
 - 4.3. të ushtrojë të drejtën e votës së lirë dhe të pandikuar;

4.4. të marrë pjesë në takimet e Komisionit dhe të nënshkruaj raportet punuese dhe vendimet përkatëse.

5. Komisioni për ankesa nga paragrafi 2 i këtij neni obligohet që vendimet e marra ti hartoi në pajtim me arsyetimin e aktit administrativ të përcaktuar në nenin 48 dhe 49 të Ligjit Nr.05/L-031 për Procedurën e Përgjithshme Administrative (Gazeta Zyrtare Nr.20/21 Qershor 2016).

6. Komisioni për Shqyrtimin e Ankesave obligohet që për punën e vet dhe për veprimet e marra të hartojë raport me shkrim dhe të informojë zyrtarët më të lartë të MBPZHR-së dhe AZHB-së, si dhe palët e interesit, më së largu 30 ditë nga dita e përfundimit të afatit të ankimit.

Neni 33

Kushtet për mirëmbajtjen e investimit

1. Investimi për të cilin përfituesi ka marrë mbështetje nuk duhet të pësoj ndryshim thelbësor brenda tri (3) viteve nga data kur pagesa përfundimtare është pranuar.
2. Ndryshime thelbësore të një investimi janë ato të cilat rezultojnë në:
 - 2.1. ndërprerjen ose zhvendosjen e aktivitetit prodhues në një fushë që nuk është e mbuluar me Program;
 - 2.2. ndryshimi i pronësisë në një pjesë të infrastrukturës e cila i jep një ndërmarrjeje ose institucioni publik një përparësi të pamerituar;
 - 2.3. ndryshim përmbajtjesor që ndikon në natyrën, objektivat ose kushtet e zbatimit të cilat rezultojnë me ndryshimin e objektivave fillestare.
3. Në rast të situatave të jashtëzakonshme që mund të ndikojnë në investim nga fatkeqësitë e natyrore, përfituesi duhet të informojë AZHB-në brenda afateve, sipas kontratës së nënshkruar nga dy palët.
4. Përfituesit janë të detyruar të mbajnë të gjitha të dhënat e kontabilitetit të paktën tri (3) vjet pas zbatimit të projektit, si dhe të bashkëpunojnë me zyrtarët e MBPZHR-së për të siguruar çdo informacion të kërkuar nga AZHB ose MBPZHR si dhe zyrtarë tjerë të autorizuar nga të dy palët, për të kontrolluar dhe audituar zbatimin e projekteve. Kushtet e financimit do të përcaktohen më detajisht në kontratë në mes të përfituesit dhe AZHB-së .

KAPITULLI VI

DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 34

Dispozitat ndëshkimore

1. Moszbatimi i këtij Udhëzimi Administrativ, sanksionohet me ndëshkimet e përcaktuara në Nenin 38 të Ligjit Nr.03/L-098 për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr.56/27.07.2009), Nenin 38.A të Ligjit Nr. 04/L-090 Për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 03/L-098 për Bujqësinë dhe Zhvillimit Rural (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr.28, datë 16 Tetor 2012) dhe legjislacionin në fuqi.
2. Në rast të shkeljes së dispozitave të lartpërmendura, AZHB duhet menjëherë të informoj palën për shkelje të kontratës, ndërsa AZHB-së duhet të filloj procedurat ligjore sipas Kodit Nr.04/L-123 i Procedurës Penale (Gazeta Zyrtare Nr.37/28 Dhjetor 2012).

Neni 35

Tokë nën komasacion

Përjashtimisht dispozitave të përcaktuara në këtë Udhëzim Administrativ, aplikuesit të cilët e kanë sipërfaqen e tokës bujqësore nën komasacion por nuk e posedojnë kopjen e planit dhe fletën poseduese, por kanë aktvendime të ligjshme të komasacionit nga kadastrë, ju lejohet aplikimi për përkrahje në kuadër të PZHR 2019.

Neni 36

Dokumentacioni për komunat: Mitrovicë e Veriut, Zveçan, Leposaviç dhe Zubin Potok

1. Aplikuesit e komunave: Mitrovicë e Veriut, Zveçan, Leposaviç dhe Zubin Potok, të cilët nuk mund të sigurojnë fletat poseduese dhe kopjen e planit nga komuna e tyre përkatëse, këto dokumente duhet ti marrin nga Agjencioni Kadastral i Kosovës.
2. Aplikuesit e komunave: Mitrovicë e Veriut, Zveçan, Leposaviç dhe Zubin Potok, ju lejohet të aplikojnë për përkrahje në kuadër të PZHR 2019 pa vërtetim për tatimin në pronë.

Neni 37

Hyrja në fuqi

Ky Udhëzim Administrativ hyn në fuqi shtatë (7) ditë pas nënshkrimit nga ana e Ministrit.

Ministre në detyrë e Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural

Dijana ŽIVIĆ

10/09/2019